

Lönestrukturstatistik, privat sektor (SLP) 2008

AM0103

I denna beskrivning redovisas först allmänna och legala uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	1
A Administrativa och legala uppgifter	2
A.1 Ämnesområde	2
A.2 Statistikområde	2
A.3 SOS-klassificering	2
A.4 Statistikansvarig	2
A.5 Statistikproducent	3
A.6 Uppgiftsskyldighet	3
A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter	3
A.8 Gallringsföreskrifter	3
A.9 EU-reglering	3
A.10 Syfte och historik	3
A.11 Statistik användning	4
A.12 Uppläggning och genomförande	4
A.13 Internationell rapportering	4
A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar	4
B Kvalitetsdeklaration	5
B.0 Inledning	5
B.1 Innehåll	5
1.1 Statistiska målstorheter	5
1.1.1 Objekt och population	5
1.1.2 Variabler	6
1.1.3 Statistiska mått	7
1.1.4 Redovisningsgrupper	7
1.1.5 Referenstider	7
1.2 Fullständighet	7
B.2 Tillförlitlighet	7
2.1 Tillförlitlighet totalt	7
2.2 Osäkerhetskällor	8
2.2.1 Urval	8
2.2.2 Ramtäckning	8
2.2.3 Mätning	8

2.2.4	Svarsbortfall	8
2.2.5	Bearbetning	8
2.2.6	Modellantaganden	8
2.3	Redovisning av osäkerhetsmått	10
B.3	<i>Aktualitet</i>	11
3.1	Frekvens	11
3.2	Framställningstid	11
3.3	Punktlighet	11
B.4	<i>Jämförbarhet och sam användbarhet</i>	11
4.1	Jämförbarhet över tiden	11
4.2	Jämförbarhet mellan grupper	12
4.3	Sam användbarhet med annan statistik	12
B.5	<i>Tillgänglighet och förståelighet</i>	13
5.1	Spridningsformer	13
5.2	Presentation	13
5.3	Dokumentation	13
5.4	Tillgång till primärmaterial	13
5.5	Upplýsningstjänster	13

A Administrativa och legala uppgifter

A.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Arbetsmarknad

A.2 Statistikområde

Statistikområde: Löner- och arbetskostnader

A.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS) Ja, ingår i Sveriges officiella statistik

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik Sveriges officiella statistik
gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se
http://www.scb.se/templates/Standard____55322.asp

A.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation: Medlingsinstitutet
Postadress: Box 1236, 111 82 Stockholm
Besöksadress: Tullgränd 4, Stockholm
Kontaktperson: Christina Eurén
Telefon: 08-545 292 40/45
Telefax: 08-650 68 36
E-post: fornamn.efternamn@mi.se

A.5 Statistikproducent

<i>Myndighet/organisation:</i>	Statistiska centralbyrån
<i>Postadress:</i>	701 89 Örebro
<i>Besöksadress:</i>	Klostergatan 23, Örebro
<i>Kontaktperson:</i>	Andreas Blomquist
<i>Telefon:</i>	019-17 65 09
<i>Telefax:</i>	
<i>E-post:</i>	fornamn.efternamn@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger enligt lagen om den officiella statistiken (SFS 2001: 99) och SCB-FS 2001:7

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 9 kap. 4 § sekretesslagen (1980:100). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

A.8 Gallringsföreskrifter

Inkomna blanketter och datamedia sparas av SCB i 2 årgångar.

A.9 EU-reglering

Statistiken regleras inte av EU. Däremot regleras undersökningen *Structure of Earnings Survey*, som till stor del består av denna statistik.

A.10 Syfte och historik

Det finns ett stort allmänintresse för information om löner, löneutveckling, lönespridning och lönestruktur. En överskådlig och lättillgänglig redovisning av opartisk lönestatistik för en bredare allmänhet är viktig som underlag för beslutsfattande på olika nivåer och för en öppen debatt i samhället. Syftet är att belysa löneförhållanden och lönestruktur för olika kategorier av anställda inom den privata sektorn.

Officiell lönestatistik för tjänstemän inom industri har funnits sedan 1913. Statistik för anställda inom Varuhandel började framställas 1945, banker och försäkringsbolag tillkom 1948. Apotek började redovisas 1953, tjänstemän inom byggnadsverksamhet ingår från och med 1955 och 1972 inkluderades restaurangtjänstemän. Officiell lönestatistik över byggnadsarbetare, industriarbetare, lantarbetare och skogsarbetare har publicerats sedan 1910-talet. På 1940-talet tillkom lönestatistik över anställda i varuhandel och på 1950-talet utökades insamlingen med statistik över arbetare anställda inom hotell och restauranger samt landtransporter.

Sedan 1950-talet utarbetas lönestatistiken i samarbete med Svenskt Näringsliv. Samarbetsavtal har senare även slutits med flera andra arbetsgivarorganisationer. Samarbetet mellan SCB och arbetsgivarorganisationerna har tillkommit för att

underlätta uppgiftslämnarbördan för företagen då arbetsgivarorganisationerna årligen insamlar löneuppgifter till sin förhandlingsstatistik. De arbetsgivarorganisationer SCB samarbetat med har delvis varierat mellan åren. För undersökningen år 2008 samarbetade SCB med Bankinstitutens arbetsgivarorganisation (BAO), Försäkringsbranschens arbetsgivarorganisation (FAO), Fastighetsbranschens arbetsgivarorganisation (Fastigo), Kooperationens förhandlingsorganisation (KFO), Kommunala företagens samorganisation (KFS), Landstingsförbundet, Svenskt Näringsliv och Tidningsutgivarna.

A.11 Statistikanvändning

Användare av denna statistik är bl.a. arbetsmarknadens parter, olika statliga och regionala organ, företag, forskare, massmedia samt enskilda personer.

A.12 Uppläggning och genomförande

Undersökningen är en urvalsundersökning. Urvalet, bestående av 10 762 företag/organisationer/stiftelser, dras genom ett obundet slumpmässigt urval och ingår i SCB:s SAMU-system. Urvalet stratifieras efter företagsstorlek och näringsgren i 324 strata.

SCB:s insamling samordnas med de lönestatistiska undersökningar som en rad arbetsgivarorganisationer genomför bland sina medlemsföretag. Dessa uppgifter levereras granskade till SCB. De urvalsobjekt som inte återfinns i arbetsgivarorganisationernas medlemsregister undersöks med enkät direkt av SCB. Uppgifterna lämnas till SCB på blankett, datamedia eller via Internet. Efter granskning sammanställs dessa uppgifter tillsammans med de som levererats av arbetsgivarorganisationerna.

Det sammanställda materialet för 2008 publicerades den 26 maj 2009 i två Statistiska meddelanden, ett avseende arbetare (AM 57) och ett avseende tjänstemän (AM 62).

A.13 Internationell rapportering

Det sker ingen internationell rapportering.

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Medlingsinstitutet/SCB avser att utreda hur andra ersättningar, ex. 13:e, 14:e månadslön, optioner, vinstdelning m.m. skulle kunna ingå i statistiken. Uppgifter fördelade på SSSYK-fyr-siffrig nivå (yrke) avseende 2008 publiceras i statistikdatabasen i samband med publiceringen av detta Statistiska meddelande samt tillsammans med statistiken för offentlig sektor i Statistikdatabasen under september 2009.

B Kvalitetsdeklaration

B.0 Inledning

Statistiska meddelanden ingår i Medlingsinstitutets och SCB:s löpande lönestrukturstatistik. Innehållet avser i huvudsak uppgifter från september men kan också innehålla uppgifter från någon av månaderna oktober eller november 2008.

Uppgifter för tidigare år har redovisats i Statistiska meddelanden (SM) med beteckningen AM 57 respektive AM 62. Dessutom producerar SCB motsvarande lönestatistik för den offentliga sektorns delsektorer. Samtliga undersökningar publiceras i Statistiska meddelanden, serie AM. Vid jämförelser mellan de olika undersökningarna måste olikheter i lönebegrepp, populationsavgränsning, mätperiod och redovisningsgruppsindelning beaktas.

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

Statistiken i undersökningen redovisas huvudsakligen som genomsnittliga månadslöner för tjänstemän och genomsnittliga timlöner för arbetare efter olika redovisningsvariabler (se 1.1.4 Redovisningsgrupper). Dessutom redovisas antalsuppgifter. Resultat avseende tjänstemän redovisas i Statistiskt meddelande AM 62. Resultat avseende arbetare redovisas i Statistiskt meddelande AM 57.

1.1.1 Objekt och population

Målpopulationen utgörs av alla anställda vid företag/organisationer tillhörande privat sektor i under mätperioden 2008. Privat sektor definieras som privata och offentliga aktiebolag, ekonomiska föreningar/stiftelser, handelsbolag och kommanditbolag samt intresseorganisationer, finansiella aktiebolag och institutioner. Till privat sektor räknas även hushållssektorns ideella organisationer. Som anställd definieras personal med marknadsmässig lönesättning i åldern 18 - 64 år som arbetat minst en timme under mätperioden. Personer i arbetsmarknadspolitiska åtgärder, ombordanställda, betingsanställda, arvodesanställda samt projektanställda och ägare/delägare utan avtalad lön och eller tid ingår ej i målpopulationen. Målpopulationen består av två delar; arbetare och tjänstemän. Som arbetare definieras anställda tillhörande LO:s avtalsområde. Som tjänstemän definieras anställda tillhörande SACO/TCO:s avtalsområde samt anställda med medarbetaravtal.

Då samlade uppgifter om anställda finns hos arbetsgivaren inhämtas data från företag. För att möjliggöra regionindelade skattningar utgör företagens arbetsställen redovisningsenhet.

1.1.2 Variabler

Insamlade variabler

Ålder

Uppnådd ålder under september.

Kön

Yrke

Enligt Standard för svensk yrkesklassificering (SSYK), MIS 1998:3, SCB och reviderad version Nytryck 2001.

Arbetade timmar

Faktiskt arbetade timmar inklusive övertid.

Arbetstidsart

Undersöks i SNI C och D (Gruv- och tillverkningsindustri).

Tjänstgöringsomfattning

Härleds ur variablerna överenskommen veckoarbetstid och överenskommen veckoarbetstid motsvarande heltid.

Anställningsform

Hel- respektive deltidsarbetande. Härleds ur variabeln Tjänstöringsomfattning.

Skifttillägg

Tillägg vid skiftarbete och arbete på obekvämt arbetstid samt tillägg för smuts, risk, värme m.m.

Förmåner

Värdet av förmåner, jour- och beredskapsersättning samt ersättning för väntetid och restid utanför ordinarie arbetstid. Värdet ingår i beräkningarna utslaget på totala antalet arbetade timmar.

Utbildning

Klassificeras enligt svensk utbildningsnomenklatur (SUN).

Näringsgren

Arbetsställets näringsgren (SNI 2007). Tidigare har SNI 2002 använts.

Region

Regionsindelning efter länsgrupper enligt NUTS2.

Beräknade variabler

Antal

Antal tjänstemän i respektive redovisningsgrupp.

Tid- och prestationslön (månadslön för tjänstemän, timlön för arbetare)

Fast lön, fasta tillägg, ackordsprestation och rörlig lön. I rörlig lön ingår prestations- och ackordslön, provision, tantiem o.d.

Lön för arbetad tid (månadslön för tjänstemän, timlön för arbetare)

Tid- och prestationslön samt OB-/skifttillägg och tillägg för risk, smuts, värme o.d.

Total lön (månadslön för tjänstemän, timlön för arbetare)

Lön för arbetad tid samt förmåner, jour- och beredskapsersättning, väntetids- och restidsersättning utanför ordinarie arbetstid. För arbetare inkluderas helglön, d.v.s. kompensation för förlorad lön vid helgdagar.

1.1.3 Statistiska mått

Det främsta statistiska måttet för arbetare är genomsnittlig timlön. Dessutom redovisas summa arbetade timmar för en månad, undre kvartil, median och övre kvartil för total timlön. För tjänstemän är det främsta statistiska måttet i redovisningen genomsnittlig månadslön. Månadslönen för deltidsanställda tjänstemän har räknats om till motsvarande heltidslön. Detta sker med ledning av redovisade veckoarbetstider och veckoarbetstider för heltid. Dessutom redovisas antal anställda samt median och kvartiler för total månadslön.

1.1.4 Redovisningsgrupper

Statistiska mått redovisas efter olika kombinationer av indelningsvariabler. Viktiga gruppindelningar är kön, näringsgren (SNI), yrke (SSYK), region, ålder, utbildningsnivå och utbildningsinriktning (SUN).

1.1.5 Referenstider

I 2008 års undersökning utgörs mätperioden huvudsakligen av 1 september till 30 september. Några av de arbetsgivarorganisationer SCB samarbetar med har antingen oktober eller november som mätperiod. Omkring fem procent av uppgifterna avser någon annan månad än september.

1.2. Fullständighet

Ej relevant

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

De resultat som redovisas är behäftade med en viss osäkerhet. Då undersökningen görs genom urval utgörs skattningarna av konfidensintervall. Dessutom finns felkällor som mer eller mindre påverkar säkerheten. Dessa felkällor är täckningsfel, urvalsfel, mätfel och bortfallsfel. Vid jämförelser mellan åren påverkas säkerheten av faktorer som urvalsrotation, löneavtalens längd och strukturella förändringar i arbetskraften.

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

Undersökningen genomförs som urvalsundersökning. Urvalsenhet är företag (organisationsnummer). För att undvika dubbelinsamling av löneuppgifter samarbetar SCB med olika arbetsgivarorganisationer (se ovan). SCB erhåller granskade löneuppgifter från respektive arbetsgivarorganisation.

Urvalsramen består av verksamma företag registrerade i FDB (Företagsdatabasen), tillhörande privat sektor och som har minst en anställd. Företagen i urvalsramen stratifieras genom korsklassificering av näringsgren (SNI2007) och företagsstorlek (antal anställda). Urvalet stratifieras efter 54 näringsgrensgrupper och 6 storleksklasser i 324 strata. Storleksklasserna utgörs av företag med 1-4, 5-9, 10-49, 50-199, 200-499 och 500 eller fler anställda. Urvalsförfarandet sker genom obundna slumpmässiga urval (OSU) inom varje stratum.

Undersökningen ingår i SCB:s SAMU¹-system. Urvalsstorleken är ca 11 000 företag. De strata med företag som enligt SCB:s företagsdatabas (FDB) har 500 eller fler anställda samt Svenska kyrkan, som från och med år 2000 ingår i privat sektor, totalundersöks. Av de allra minsta företagen (1-9 anställda) undersöks knappt två procent. Genom att undersöka ca fyra procent av alla företag/organisationer/stiftelser i urvalsramen insamlas därmed uppgifter avseende drygt en miljon individer, vilket utgör ca 50 procent av de anställda i privat sektor.

2.2.2 Ramtäckning

Urvalsramen skapades i augusti 2008. Täckningsfel uppstår då urvalsramen inte överensstämmer med undersökningspopulationen, dvs. att företag som borde undersökas inte undersöks och vice versa. Övertäckning utgörs av de företag som finns i urvalsramen men som av olika anledningar inte uppfyller kriterierna för att ingå i undersökningen. Det kan bero på att de t. ex saknar anställda pga. konkurs, endast har anställda med löneförhållanden som gör att mätning är omöjlig etc. Undertäckning utgörs av de företag som inte ingår i urvalsramen trots att de uppfyller kriterierna för att ingå i undersökningen, t.ex. företag som nybildats efter det att urvalsramen upprättats. Dessutom kan täckningsfel uppstå på individnivå. Denna felkälla bidrar till undersökningens osäkerhet.

2.2.3 Mätning

Urvalet matchas med respektive arbetsgivarorganisationens medlemsregister för att skilja ut de företag vars uppgifter ska insamlas av organisationerna från de företag vars uppgifter ska insamlas direkt av SCB. Arbetsgivarorganisationernas material samlas in med hjälp av enkät som är jämförbar med SCB:s enkät.

Mätfel, eller uppgiftslämnarfel, uppstår när felaktiga data som lämnats inte rättats i granskningsprocessen. De uppgifter SCB samlar in granskas efter givna granskningstester. Respektive arbetsgivarorganisation sköter insamling och granskning av sitt material. Mätfelens omfattning och inverkan på osäkerheten

¹ Samordnat urval

är svåra att bedöma storleksmässigt.

2.2.4 Svartsbortfall

I de flesta fall där svartsbortfall uppstår utgör hela urvalsobjektet (företag) bortfall. Bortfall utgörs av utvalda företag som inte svarar på enkäten och som inte anger orsak för detta. En del av detta bortfall kan antas bestå av övertäckning. Bortfall utgörs också av urvalsobjektet (företag) som meddelar att de av olika skäl inte kan eller vill svara.

Partiellt bortfall utgörs av urvalsobjektet (företag) som inte lämnar heltäckande uppgifter med avseende på personalkategori eller redovisningsenhet (arbetsstäl- len). Detta bortfall åtgärdas genom att SCB återkontaktar uppgiftslämnaren för komplettering. Partiellt bortfall utgörs också av urvalsobjektet (företag) som av olika anledningar inte lämnar efterfrågade uppgifter för alla anställda oberoende av personalkategori eller redovisningsenhet. Om inlämnade uppgifter med avseende på antal anställda avviker kraftigt från uppgift i Företagsregistret (FDB) kan denna typ av partiellt bortfall upptäckas och åtgärdas. Om avvikel- serna är små kan de felaktigt bedömas som rimliga, varpå åtgärd uteblir. Denna typ av partiellt bortfall bedöms dock som marginell. En tredje typ av partiellt bortfall utgörs av inlämnat material med bristande variabelinnehåll. Detta bortfall åtgärdas genom att SCB återkontaktar uppgiftslämnaren för komplette- ring.

För att kompensera för bortfallet tillämpas rak uppräkningsfaktor per stratum och personalkategori. Utvalda och svarande företag representerar således såväl icke utvalda som icke svarande företag. Per stratum och personalkategori beräknas en uppräkningsfaktor genom att dividera det totala antalet urvalsobjekt (företag) i urvalsramen i respektive stratum (N) med antalet svarande företag i respektive stratum (N_{sva}). Individposterna i respektive stratum tilldelas respektive stratums uppräkningsfaktor. Substitutions- eller imputeringsförfaranden förekommer ej.

I beräkningen av bortfall tas hänsyn till det faktum att övertäckningsobjekt inte tillhör målpopulationen. Denna metod beräknar högre bortfallsandelar vid förekomst av övertäckning. I tabellen nedan redovisas storleksvägt vägt bortfall för arbetare respektive tjänstemän. Bortfallsandelarna har beräknats enligt:

$$\text{Bortfallsandel (storleksvägd)} = 1 - \left[\frac{\sum_s x_k}{\left(\sum_s x_k + \sum_b x_k + \sum_o x_k \right)} \right]$$

där

$$\sum_s x_k = \text{antal anställda, svarande företag (exkl. övertäckningsobjekt)}$$

$$\sum_b x_k = \text{antal anställda, bortfallsföretag}$$

$$\sum_o x_k = \text{antal anställda, företag med okänd målpopulationsstatus}$$

Bortfallsandelar för arbetare respektive tjänstemän, 2008

Näringsgren (SNI 2007)	Storleksvägt bortfall (%), arbetare	Storleksvägt bortfall (%), tjänstemän
A	4,26	3,48
B+C	2,16	2,24
D+E	3,87	5,45
F	4,79	4,94
G+I	2,54	2,55
H+J	5,57	2,59
K	0,43	0,43
L+M+N	5,11	4,68
P-U	4,82	3,98
Totalt	3,23	3,00

2.2.5 Bearbetning

Från och med undersökningen avseende år 2008 granskas den del av datamaterialet som SCB samlar in med metoden *selektiv granskning med poängfunktioner*. Metoden går ut på att koncentrera utredningsarbetet på de inrapporterade värden som både är misstänkta och antas ha en, mer än marginell, effekt på den huvudsakliga redovisningen. Då metoden ställs in krävs tillgång till granskade och ogranskade värden varför datamaterial från tidigare årgångar använts. Inställningarna görs så att skillnaderna mellan skattningarna baserade på ett selektivt granskat material och motsvarande skattningar baserade på ett traditionellt granskat material är försumbara. De uppgifter som samlas in via någon av arbetsgivarorganisationerna granskas, liksom tidigare, av respektive organisation. Bearbetningsfel kan uppstå i samband med till exempel granskning, skanning och dataregistrering. Denna felkälla bedöms vara relativt liten i förhållande till andra felkällor.

2.2.6 Modellantaganden

Användningen av rak uppräkningsfaktor för bortfallskompensation bygger på antagandet att bortfallet kan betraktas som helt slumpmässigt. Om så inte är fallet finns risk för att skattningarna kommer att innehålla skevheter, vilket i sin tur medför bland annat ökad osäkerhet vid beräkning av konfidensintervall. Det har inte gjorts några korrigeringar för partiella bortfall. Inom respektive stratum (urvalsgrupp) ges individerna en uppräkningsfaktor (UF) som baseras på hur många företag det finns totalt i respektive stratum (stora N), hur många av dessa som blivit utvalda (lilla n) och antalet bortfallsföretag, vilket innebär att,

$$UF = N/(n - \text{bortfall}) = N / n_{\text{svarande}}$$

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

Osäkerhetsmått anges i Statistiska meddelanden tabell 3 i form av 95-procentiga konfidensintervall avseende skattningarna för variablerna *antal anställda* och *genomsnittlig totallön efter yrkesgrupp*. I tabell 9 redovisas 95-procentiga konfidensintervall avseende skattningarna för variabeln *totallön efter näringsgren*. I Sveriges statistiska databaser finns utförligare redovisning av konfidensintervall. Konfidensintervall avspeglar främst urvalsfelet och effekten av andra slumpmässiga fel, däremot inte systematiska fel såsom bortfallsfel eller mätfel.

B.3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Undersökning och publicering sker årligen.

3.2 Framställningstid

Produktionstiden har löpt från dess att enkät utsänts i september 2008 till dess att bearbetning, sammanställning och publicering avslutats i maj 2009. Publicering har skett 2009-05-26.

3.3 Punktlighet

Publicering har skett enligt tidsplanen.

B.4 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Omarbetningar av undersökningen under åren, med byte av mätperioder och en viss modifiering av variabelinnehållet och populationsavgränsningen, stör jämförbarheten mellan årgångarna. Urvalsrotation mellan årgångarna kan störa jämförbarheten.

I undersökningar före 1991 ingår inte samtliga branscher, vilket innebär att totalskattningar för privat sektor inte kan göras. Indelningen efter näringsgren skiljer sig mellan de olika årens undersökningar. Tidigare redovisades statistiken enligt SNI 69. Statistiken redovisas enligt SNI 92 från 1993 till 2002, varefter SNI 2002 infördes. Redovisningen påverkas inte av revideringen från SNI 92 till SNI 2002. Däremot är endast vissa näringsgrenar jämförbara längre tillbaka i tiden än 1993 (se tabell 10 i Statistiska meddelanden och Sveriges statistiska databaser).

Jämförbara data efter yrkesgrupp (SSYK) finns från och med 1995 avseende tjänstemän och från och med 1996 avseende arbetare. Betydande förändringar i företagens sätt att yrkeskoda kan påverka resultaten i enskilda redovisningsceller mellan två år. Från och med 2004 års undersökning insamlas fyrsiffrig SSYK, vilket ytterligare kan förstärka eller förlänga ovan nämnda problematik. Därtill är det rimligt att anta att en detaljering av yrkesklassificeringen föranleder att uppgiftslämnare ser över sina kodningar och rättar till eventuella brister. Detta kan skapa den paradox att en förbättring i yrkesklassificeringen medför en försämring i jämförbarheten över tiden. Jämförelser över tiden för yrkesgrupper bör därför göras med viss försiktighet.

Från och med 1997 års undersökning ingår ägare, delägare och verkställande direktörer med känd avtalad och arbetad tid i den del av primärdata som SCB samlat in och från och med 1998 års undersökning är detta gällande även för den del SAF/Svenskt näringsliv samlat in. Ombordanställda ingår däremot ej längre i populationen från och med 1997 i den del som SCB samlar in och från och med 1998 i SAF/Svenskt näringslivs del. Dessa förändringar trädde i kraft för övriga arbetsgivarorganisationer från och med 1999 års undersökning.

Från och med 1997 har även en viss förändring av åldersberäkningen skett. Från att tidigare ha beräknat ålder med avseende enbart på födelseår används nu även födelsemånad, vilket ger en mer exakt åldersberäkning.

Strukturella förändringar inom företagen påverkar undersökningen. Allt fler anställda går över till medarbetaravtal. Detta innebär att en del personer som tidigare klassificerats som arbetare nu ingår i tjänstemannastatistiken.

Jämförelser över tid kan också störas av att den privata sektorns struktur förändras genom att offentliga verksamheter bolagiseras. Från och med år 2000 tillhör Svenska kyrkan och vissa bolagiserade landstingsföretag privat sektor. Från och med 2001 tillhör Riksbanken, Sjöfartsverket, Luftfartsverket och SJ-bolag privat sektor.

Från och med 2001 års undersökning används den reviderade utbildningsnomenklaturen SUN 2000 i lönestatistiken. Detta gör att vissa indelningar i utbildningsnivå och utbildningsinriktning har förändrats. I 2008 års undersökning har de uppgifter om utbildning som använts överensstämt med referensperioden. Tidigare har uppgifterna, på grund av utbildningsregistrets tidpunkt för färdigställande, avsett respektive referensperiods föregående år. I undersökningarna före 2006 användes uppgifter om utbildning avseende respektive referensperiods föregående år. Detta bör beaktas vid jämförelser mellan olika år.

Ett alternativ till löneökning för den anställde kan vara kompensationer i form av fler semesterdagar, kortare arbetstid, aktietilldelning m.m. Många av dessa kompensationer är svåra att mäta och tenderar att öka inom näringslivet vilket kan störa jämförbarheten mellan olika år. Även graden av bortfall för respektive år kan påverka jämförbarheten.

I 2008 års undersökning har näringsgren klassificerats enligt Standard för svensk näringsgrensindelning 2007 (SNI 2007), såväl vid stratifiering som vid indelning i olika redovisningsgrupper. Tidigare har SNI 2002 använts. Övergången till SNI 2007 stör jämförelser med tidigare års statistikuppgifter, dels p.g.a. en förändrad struktur i urvalet, dels p.g.a. att redovisningsgrupperingen efter näringsgren förändrats. Mer information om SNI 2007 finns på SCB:s webbplats www.scb.se.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

SCB producerar motsvarande lönestrukturstatistik för den offentliga sektorns delsektorer, vilket redovisas i Statistiska meddelanden för respektive undersökning, serie AM. Redovisning efter variabeln yrke sker i dessa undersökningar på mer detaljerad nivå, vilket försvårar jämförelser. Därtill måste olikheter i lönebegrepp, populationsavgränsning och mätperiod beaktas.

4.3 Samanvändbarhet med annan statistik

Då denna undersökning är individbaserad och innehåller uppgifter på personnummernivå, går den bra att sammanvända med annan statistik med uppgifter på samma nivå.

B.5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Statistiska meddelanden *AM 57* och *AM 62*, samt tabeller i Sveriges statistiska databaser (SSD), utgör den huvudsakliga redovisningen av lönestrukturstatistik avseende arbetare respektive tjänstemän inom privat sektor. Uppgifterna är åtkomliga på SCB:s webbplats, www.scb.se/Pages/Product___7528.aspx. Uppgifterna ingår också i underlaget till lönestrukturstatistik avseende hela arbetsmarknaden som publiceras separat i de statistiska databaserna. Dessutom görs särskilt efterfrågade tabeller och diagram tillgängliga på SCB:s webbplats, www.scb.se/Pages/Product___7528.aspx. Delar av resultaten ingår även i SCB:s "Lönestrukturstatistik, hela ekonomin" som publiceras i september 2008.

5.2 Presentation

Se respektive Statistiskt meddelande samt Sveriges statistiska databaser (SSD).

5.3 Dokumentation

Statistiken finns även dokumenterad i SCB:s dokumentationsmall SCBDOK, som går att nå via SCB:s hemsida www.scb.se.

5.4 Tillgång till primärmaterial

SCB utför på beställning specialbearbetningar av primärmaterial. Forskare, utredare m.fl. kan efter noggrann prövning få tillgång till avidentifierat uppgiftsmaterial för egen bearbetning. Organisationsnummer eller personnummer lämnas av sekretesskäl aldrig ut.

5.5 Upplysningstjänster

Vid frågor om statistiken kontakta:

Statistiska centralbyrån
Avdelningen för näringslivs och arbetsmarknad
Enheten för löne- och arbetskostnadsstatistik
701 89 ÖREBRO.

Andreas Blomquist, tfn 019-17 65 09,
Johan Lindberg, tfn 019-17 60 64
e-post: fornamn.efternamn@scb.se